

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 78:2000 „GYDYTOJAS
ENDOSKOPUOTOJAS. TEISĖS, PAREIGOS, KOMPETENCIJA IR ATSAKOMYBĖ“
PATVIRTINIMO**

2000 m. spalio 11 d. Nr. 545

Vilnius

Vykdydamas Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymą (Žin., 1994, Nr. [63-1231](#); 1998, Nr. [112-3099](#)),

1. T v i r t i n u:

1.1. Lietuvos medicinos normą MN 78: 2000 „Gydytojas endoskopusotojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“;

1.2. MN 78: 2000 įgyvendinimo priemonių planą.

2. Pavedu:

2.1. sveikatos priežiūros įstaigų vadovams organizuoti šios normos įgyvendinimą nuo įsakymo paskelbimo „Valstybės žiniuose“ ir užtikrinti gydytojų endoskopusotojų darbą, vadovaujantis normos nurodymais;

2.2. įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrei R. Vaitkienei.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RAIMUNDAS ALEKNA

PATVIRTINTA
sveikatos apsaugos ministro
2000 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. 545

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 78:2000

GYDYTOJAS ENDOSKOPUOTOJAS

TEISĖS, PAREIGOS, KOMPETENCIJA IR ATSAKOMYBĖ

I. TAIKymo sritis

1. Ši medicinos norma nustato gydytojo endoskopoautojo teises, pareigas, kompetenciją ir atsakomybę.
2. Ši medicinos norma privaloma visiems gydytojams endoskopoautojams, dirbantiems Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigose, jų darbdaviams bei kontroliuojančioms įstaigoms Lietuvoje.

II. Nuorodos

3. Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymas (Žin., 1994, Nr. [63-1231](#); 1998, Nr. [112-3099](#)).
4. Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas (Žin., 1996, Nr. [66-1572](#); 1998, Nr. [109-2995](#)).
5. Lietuvos Respublikos gydytojo medicinos praktikos įstatymas (Žin., 1996, Nr. [102-2313](#)).
6. Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [55-1287](#)).
7. Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [102-2317](#)).
8. Lietuvos Respublikos statistikos įstatymas (Žin., 1993, Nr. [54-1048](#); 1999, Nr. 114-3299).
9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl gydytojų rengimo rezidentūroje“ (Žin., 1991, Nr. [2-49](#)).
10. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos įsakymas „Dėl nedarbingumo pažymėjimų bei nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų blankų, taip pat nedarbingumo pažymėjimų bei nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų davimo taisyklių tvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. [7-155](#)).
11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymas „Dėl asmens sveikatos priežiūros specialybių ir subspecialybių sąrašo“ (Žin., 1999, Nr. [15-404](#)).
12. MN 14: 1999 „Bendrosios praktikos gydytojas. Funkcijos, pareigos, teisės, kompetencija ir atsakomybė“ (Žin., 1999, Nr. [109-3196](#)).
13. HN 39:1994 „Medicininis gaminių dezinfekavimas, ikisterilizacinis plovimas, sterilizavimas, metodai, priemonės, režimas“ (Žin., 1994, Nr. [91-1791](#)).

III. Terminai ir apibrėžimai

14. Šioje medicinos normoje pavartoti terminai ir apibrėžimai:
 - 14.1. **gydytojas endoskopoautojas** – asmens sveikatos priežiūros siauros specializacijos medicinos praktikos gydytojas specialistas, turintis gydytojo endoskopoautojo sertifikatą ir galintis savarankiškai verstis gydytojo endoskopoautojo medicinos praktika;
 - 14.2. **tyrimas** – procesas, kurio metu endoskopine medicinos įranga nustatoma liga ar jos simptomai, kurie registruojami, aprašomi, įvertinami;
 - 14.3. **gydomoji procedūra** – procesas, kurio metu endoskopine medicinos įranga gydytojas endoskopoautojas atlieka ne tik tyrimą, bet ir chirurginę intervenciją;

14.4. **skubioji medicinos pagalba** – gydytojo teikiama pirmoji ir specialioji reanimacinė pagalba tyrimo metu, be kurios pacientas mirtų.

IV. BENDROSIOS NUOSTATOS

15. Lietuvos Respublikoje gydytojo endoskopoautojo praktika verstis gali tik gydytojas, turintis gydytojo endoskopoautojo sertifikatą, įgytą Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

16. Gydytojas endoskopoautojas – asmuo, turintis aukštojo medicinos mokslo diplomą, įstatymų nustatyta tvarka pripažįstamą Lietuvos Respublikoje, aukštojo medicinos mokslo institucijos išduotą gydytojo endoskopoautojo specializacijos kursų baigimo pažymėjimą, specializuotos medicinos praktikos licenciją.

17. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija nustato sertifikatų, suteikiančių teisę verstis savarankiška gydytojo endoskopoautojo medicinos praktika, registravimo, išdavimo, perregistravimo, jų galiojimo sustabdymo, panaikinimo ir atnaujinimo tvarką.

18. Gydytojas endoskopoautojas turi mokėti kvalifikuotai atlikti ir vertinti šios normos VII skyriuje nurodytus tyrimus bei sugebėti kvalifikuotai atlikti gydomąsias procedūras.

19. Tiriant, atliekant gydomąją procedūrą, įvykus komplikacijai, skubiai pranešti pacientą gydančiam specialistui, padėti organizuoti būtiną skubią medicinos pagalbą.

20. Gydytojas endoskopoautojas savo darbe vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, kitais teisės aktais, šia norma ir įstaigos, kurioje dirba, nuostatais bei vidaus darbo tvarkos taisyklėmis.

21. Pagal šia medicinos norma nustatytas teises gydytojas endoskopoautojas veikia savarankiškai ir atsako už savo veiksmus.

V. TEISĖS

22. Gydytojas endoskopoautojas turi teisę:

22.1. dirbti Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigose, t. y. ligoninių endoskopijų (ar juos atitinkančiuose) skyriuose bei kabinetuose, poliklinikose, privačiose sveikatos priežiūros ir kt. įstaigose pagal VII skyriuje nurodytą kompetenciją;

22.2. atlikti pacientams endoskopines procedūras pagal šios normos VII skyriuje nurodytą kompetenciją;

22.3. nustatyta tvarka pildyti medicinos dokumentus, turėti asmeninį spaudą;

22.4. gauti informaciją, reikalingą darbui;

22.5. naudotis gydytojams nustatytomis socialinėmis, kvalifikacijos kėlimo ir podiplominių studijų garantijomis bei už įtemptą ir kenksmingą darbą skiriamomis lengvatomis;

22.6. dalyvauti pasitarimuose, konferencijose ar kituose renginiuose, kur nagrinėjami pacientų sveikatos priežiūros klausimai;

22.7. teikti siūlymus sveikatos priežiūros įstaigų administracijai, kaip geriau tirti ir gydyti pacientus;

22.8. reikalauti darbdavio sudaryti kiekvienoje tyrimo bei gydymo metodikoje nurodytas darbo sąlygas (patalpų dydis ir įrengimai, higieninės sąlygos, apsaugos priemonės, aparatūros priežiūra bei jos atnaujinimas);

22.9. taikyti naujus tyrimo ir gydymo metodus.

VI. PAREIGOS

23. Gydytojas endoskopoautojas privalo:

23.1. būti susipažinęs su visomis metodikomis, kurias taiko gydytojai endoskopoautojai;

23.2. tirti ir atlikti gydomąsias procedūras pagal gydytojo endoskopoautojo kompetenciją, nurodytą šios normos VII skyriuje;

23.3. žinoti kenksmingus veiksnius, susijusius su gydytojo endoskopuotojo darbu, laikytis saugaus darbo taisyklių.

VII. KOMPETENCIJA

- 24. Gydytojas endoskopuotojas turi išmanyti:
 - 24.1. socialinės medicinos ir sveikatos apsaugos organizavimą:
 - 24.1.1. bendruosius socialinės medicinos, sveikatos apsaugos organizavimo principus;
 - 24.1.2. medicinos etikos ir deontologijos reikalavimus;
 - 24.1.3. medicinos statistikos pagrindus, darbo su dokumentais pagrindus.
- 25. Gydytojas endoskopuotojas turi mokėti kvalifikuotai įvertinti tyrimo metodikas bei atlikti gydomąsias procedūras endoskopinio tyrimo metu:
 - 25.1. ezofagoskopiją:
 - 25.1.1. diagnostinę ezofagoskopiją;
 - 25.1.2. ezofagoskopiją su citologiniu tyrimu, biopsija;
 - 25.1.3. ezofagoskopiją ir svetimkūnio pašalinimą;
 - 25.1.4. ezofagoskopiją ir kraujavimo stabdymą (skleroterapiją, elektrokoaguliaciją, aplikaciją kljais, lazerinę fotokoaguliaciją, ligaciją ir kt.);
 - 25.1.5. ezofagoskopiją ir gėrybinio auglio pašalinimą;
 - 25.1.6. ezofagoskopiją ir stemplės rekanalizaciją;
 - 25.1.7. ezofagoskopiją ir protezo įkišimą;
 - 25.2. ezofagogastroskopiją:
 - 25.2.1. diagnostinę ezofagogastroskopiją;
 - 25.2.2. ezofagogastroskopiją su citologiniu tyrimu, biopsija;
 - 25.2.3. ezofagogastroskopiją ir svetimkūnio pašalinimą;
 - 25.2.4. ezofagogastroskopiją ir kraujavimo stabdymą (skleroterapiją, elektrokoaguliaciją, aplikaciją kljais, lazerinę fotokoaguliaciją, ligaciją ir kt.);
 - 25.2.5. ezofagogastroskopiją ir gėrybinio auglio pašalinimą (polipektomiją, lazerinį polipo išgarinimą, eksciziją ir kt.);
 - 25.2.6. ezofagogastroskopiją ir ligatūrų pašalinimą;
 - 25.2.7. ezofagogastroskopiją ir maitinamojo zondo įkišimą;
 - 25.2.8. ezofagogastroskopiją ir perkutaninę endoskopinę gastrostomiją;
 - 25.2.9. ezofagogastroskopiją ir piliorinio kanalo dilataciją, protezavimą;
 - 25.3. ezofagogastroduodenoskopiją:
 - 25.3.1. diagnostinę ezofagogastroduodenoskopiją;
 - 25.3.2. ezofagogastroduodenoskopiją su citologiniu tyrimu, biopsija;
 - 25.3.3. ezofagogastroduodenoskopiją ir svetimkūnio pašalinimą;
 - 25.3.4. ezofagogastroduodenoskopiją ir kraujavimo stabdymą (skleroterapiją, elektrokoaguliaciją, aplikaciją kljais, lazerinę fotokoaguliaciją, ligaciją ir kt.);
 - 25.3.5. ezofagogastroduodenoskopiją ir gėrybinio auglio pašalinimą (polipektomiją, lazerinį polipo išgarinimą, gėrybinio auglio eksciziją ir kt.);
 - 25.3.6. ezofagogastroduodenoskopiją ir ligatūrų pašalinimą;
 - 25.3.7. ezofagogastroduodenoskopiją ir maitinamojo zondo įkišimą;
 - 25.3.8. ezofagogastroduodenoskopiją ir piliorinio kanalo dilataciją, protezavimą;
 - 25.3.9. ezofagogastroduodenoskopiją ir kasos cistos ar pseudocistos drenavimą;
 - 25.4. duodenoskopiją:
 - 25.4.1. diagnostinę duodenoskopiją;
 - 25.4.2. duodenoskopiją su citologiniu tyrimu, biopsija;
 - 25.4.3. duodenoskopiją ir endoskopinę retrogradinę cholangiopankreatografiją;
 - 25.4.4. duodenoskopiją, endoskopinę retrogradinę cholangiopankreatografiją, papildotomiją;
 - 25.4.5. duodenoskopiją, endoskopinę retrogradinę cholangiopankreatografiją, papildosfinkterotomiją;

- 25.4.6. duodenoskopiją, endoskopinę retrogradinę cholangiopankreatografiją, konkrementų ar svetimkūnių pašalinimą;
- 25.4.7. duodenoskopiją, endoskopinę retrogradinę cholangiopankreatografiją, tulžies, kasos lataukų sanaciją;
- 25.4.8. duodenoskopiją, endoskopinę retrogradinę cholangiopankreatografiją, tulžies, kasos lataukų protezavimą;
- 25.4.9. duodenoskopiją, endoskopinę retrogradinę cholangiopankreatografiją, tulžies, kasos lataukų išorinį drenavimą;
- 25.5. rektoromanoskopiją:
 - 25.5.1. diagnostinę rektoromanoskopiją;
 - 25.5.2. rektoromanoskopiją su citologiniu tyrimu, biopsija;
 - 25.5.3. rektoromanoskopiją ir svetimkūnio pašalinimą;
 - 25.5.4. rektoromanoskopiją ir kraujavimo stabdymą (skleroterapiją, elektrokoaguliaciją, aplikaciją klizais, lazerinę fotokoaguliaciją, ligaciją ir kt.);
 - 25.5.5. rektoromanoskopiją ir gėrybinio auglio pašalinimą;
 - 25.5.6. rektoromanoskopiją ir tiesiosios žarnos rekanalizaciją;
 - 25.5.7. rektoromanoskopiją ir protezo įkišimą;
- 25.6. sigmoidoskopiją:
 - 25.6.1. diagnostinę sigmoidoskopiją;
 - 25.6.2. sigmoidoskopiją su citologiniu tyrimu, biopsija;
 - 25.6.3. sigmoidoskopiją ir svetimkūnio pašalinimą;
 - 25.6.4. sigmoidoskopiją ir kraujavimo stabdymą (skleroterapiją, elektrokoaguliaciją, aplikaciją klizais, lazerinę fotokoaguliaciją, ligaciją ir kt.);
 - 25.6.5. sigmoidoskopiją ir gėrybinio auglio pašalinimą;
 - 25.6.6. sigmoidoskopiją ir žarnos rekanalizaciją;
 - 25.6.7. sigmoidoskopiją ir protezo įkišimą;
- 25.7. kolonoskopiją:
 - 25.7.1. diagnostinę kolonoskopiją;
 - 25.7.2. kolonoskopiją su citologiniu tyrimu, biopsija;
 - 25.7.3. kolonoskopiją ir svetimkūnio pašalinimą;
 - 25.7.4. kolonoskopiją ir kraujavimo stabdymą (skleroterapiją, elektrokoaguliaciją, aplikaciją klizais, lazerinę fotokoaguliaciją, ligaciją ir kt.);
 - 25.7.5. kolonoskopiją ir gėrybinio auglio pašalinimą;
 - 25.7.6. kolonoskopiją per dirbtinę išangę;
- 25.8. choledochoskopiją:
 - 25.8.1. diagnostinę choledochoskopiją;
 - 25.8.2. choledochoskopiją su citologiniu tyrimu, biopsija;
 - 25.8.3. choledochoskopiją ir svetimkūnio, konkrementų pašalinimą
- 25.9. laparoskopiją.

VIII. ATSAKOMYBĖ

26. Gydytojas endoskopusuojantis už padarytas klaidas, aplaidumą ar netinkamą pareigų vykdymą ar įgaliojimų viršijimą traukiamas drausminėn, materialinėn, administracinėn ar baudžiamojon atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
